

***Cartografierea serviciilor prestate tinerilor, inclusiv NEET și
evaluarea impactului acestora asupra sectorului de tineret din raionul
Dubăsari***

Acest raport a fost elaborat de Centrul Regional pentru Inițiative Sociale și Dezvoltare Durabilă la comanda Asociației obștești „MOLDOVA IN MOTION” în cadrul proiectului „Capacitarea organizațiilor locale de tineret din Moldova”, implementat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova, în parteneriat cu Consiliul Național al Tineretului din Danemarca, cu suportul financiar al New Democracy Fund.

CUPRINS

ABREVIERI	3
INTRODUCERE	4
METODOLOGIE	5
I. 7	
1.1. 7	
1.2. 10	
II. 12	
2.1. 12	
2.2. 13	
III. 14	

ABREVIERI

CT – Centrul de Tineret ;

CRTD – Consiliul Raional al Tinerilor din Dubăsari;

SNDST - Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret ;

APL – Administrație Publică Locală ;

UE – Uniunea Europeană ;

INTRODUCERE

Prestarea serviciilor de calitate pentru tineri este una dintre prioritățile naționale. Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret (SNDST) 2023 cuprinde 3 obiective generale, dintre care primul obiectiv vizează nemijlocit Creșterea numărului de tineri care beneficiază de programe calitative de tineret prin consolidarea capacităților în cadrul sectorului și profesionalizarea resurselor umane (Direcții prioritare de acțiune: a) Îmbunătățirea sistemului de prestare a programelor calitative de tineret prin intermediul Centrelor de tineret prin dezvoltarea instrumentarului și a metodologiilor necesare; b) Dezvoltarea cadrului normativ și regulator privind activitatea și salarizarea lucrătorilor de tineret; c) Crearea sistemului de colectare a informației statistice dezagregate privind programele de tineret realizate și evaluarea impactului asupra bunăstării tinerilor; d) Dezvoltarea sistemului de calificare, profesionalizare și recunoaștere a competențelor lucrătorilor de tineret; e) Eficientizarea procesului de pregătire a lucrătorilor de tineret din organizațiile de tineret prin asigurarea calității programelor de instruire continuă)

Strategia subliniază importanța serviciilor de tineret în promovarea cunoștințelor, abilităților, obiceiurilor, atitudinilor și stilurilor de viață sănătoase care facilitează tranziția sigură la maturitate. Al doilea obiectiv general vizează Creșterea nivelului de participare și implicare civică prin programe de instruire, capacitate și împuternicire a tinerilor.

Prezentul raport are ca obiect analiza serviciilor prestate tinerilor, inclusiv NEET de către **Centrul de Tineret Dubăsari** și **Consiliul Raional al Tinerilor din Dubăsari**.

Centrele de tineret reprezintă unul dintre furnizorii de servicii pentru tineri. Legea cu privire la tineret din 2016¹ definește Centrele de tineret drept organizații necomerciale care oferă servicii pentru tineri. Acestea se referă la informarea, îndrumarea, consilierea, educarea, împuternicirea și organizarea activităților de agrement pentru tineri, cu scopul de a-i pregăti pentru tranziția socială și profesională la maturitate.

Accesibilitatea serviciilor de tineret și incluziunea grupurilor dezavantajate sunt unele dintre principiile de bază ce definesc activitatea Centrelor de tineret. Proiectul Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de Tineret² stabilește drept principii de organizare a

---

¹ Legea cu privire la tineret din 2016.

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136379&lang=ro

² Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de Tineret.

https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_64t_din_06.04.2017_cu_privire_la_regulament_centru_de_tineret.pdf

activității sale: accesibilitatea și disponibilitatea serviciilor, egalitatea de șanse și nediscriminarea, participarea etc. Deși Centrele de tineret au drept scop facilitarea dezvoltării personale și sociale a tuturor tinerilor, Regulamentul-cadru definește drept atribuție a CT asigurarea implicării și incluziunii tinerilor din categoriile vulnerabile, inclusiv cu dizabilități, de etnie romă și din familii social vulnerabile în cadrul programelor și activităților de tineret prin aplicarea unor mecanisme și instrumente de asigurare a participării nediscriminatorii. Cu toate acestea, tinerii dezavantajați beneficiază într-o măsură mai mică de serviciile Centrelor de tineret.

În ceea ce vizează **Consiliul Raional al Tinerilor din Dubăsari**, acesta este susținut și consolidat în cadrul programului național de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea consiliilor raionale/municipale ale tinerilor. Scopul Programului Național de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea Consiliilor Raionale/Municipale ale Tinerilor³ este acordarea suportului financiar și metodologic pentru consolidarea capacităților de organizare și funcționare ale Consiliilor Raionale/Municipale ale Tinerilor în calitate de structură reprezentativă precum și de împuternicire a tinerilor pentru asigurarea participării lor în procesele de luare a deciziilor la nivel local și regional.

Acordarea suportului financiar și metodologic Consiliilor Raionale/Municipale ale Tinerilor pentru desfășurarea eficientă a activităților în vederea realizării următoarelor obiective:

- 1) formarea unui mediu în care tinerii se pot exprima, dialoga între ei inclusiv cu factorii de decizie și cu alți actori sociali, în problemele care îi interesează;
- 2) responsabilizarea tinerilor în ceea ce privește identificarea și soluționarea propriilor probleme, prin prezentare recomandărilor cu privire la activitățile de tineret și problemele ce îi afectează;
- 3) oferirea posibilității tinerilor de a învăța cetățenia democratică activă, a exprimării, comunicării, dialogului, negocierii, luării deciziei și evaluării, precum și dezvoltarea abilităților de lider, de a deveni cetățean activ;
- 4) încurajarea participării tinerilor la identificarea, prevenirea și rezolvarea problemelor tinerilor în a cărei rază își desfășoară activitățile;

---

³ Programul Național de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea Consiliilor Raionale/Municipale ale Tinerilor. <https://mecc.gov.md/ro/content/consiliile-locale-ale-tinerilor>

METODOLOGIE

Analiza a fost elaborată în baza datelor colectate prin intermediul unui sondaj de opinie, realizat în rândul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 14-35 de ani, care sunt actualii beneficiari ai serviciilor prestate de către Centrul de Tineret Dubăsari și Consiliul Raional al Tinerilor din Dubăsari. Datele au fost colectate în perioada 13 martie, 2023 – 04 aprilie, 2023 de către Centrul Regional pentru Inițiative Sociale și Dezvoltare Durabilă. Chestionarul a fost redactat în limbile română și rusă, oferindu-se respondenților posibilitatea de a alege versiunea potrivită.

Metoda de colectare a datelor: sondaj telefonic.

Volumul eșantionului: 105 persoane cu vârstă de 14-35 ani.

Eșantion: simplu aliator.

Baza de eșantionare: lista de numere de telefon al beneficiarilor Centrului de Tineret Dubăsari și Consiliului Raional al Tinerilor din Dubăsari.

Modul de selecție: selecție aleatorie a numerelor de telefon.

Structura eșantionului:

Total		Număr
Genul respondentului:	Masculin	30
	Feminin	75
Vârsta respondentului:	14-17 ani	53
	18-24 ani	29
	25-35 ani	23
Studiile respondentului:	Elev (gimnaziu / liceu)	41
	Student (scoală profesională, colegiu, universitate)	15
	Absolvent studii medii (9 sau 12 clase)	28
	Absolvent studii superioare	21
	Tineri NEET	12
Limba de comunicare:	Română	74
	Rusă	31
Nivelul socio-economic:	Nivel scăzut	12
	Nivel mediu	56
	Nivel înalt	37
Mediul de reședință:	Urban	23
	Rural	82

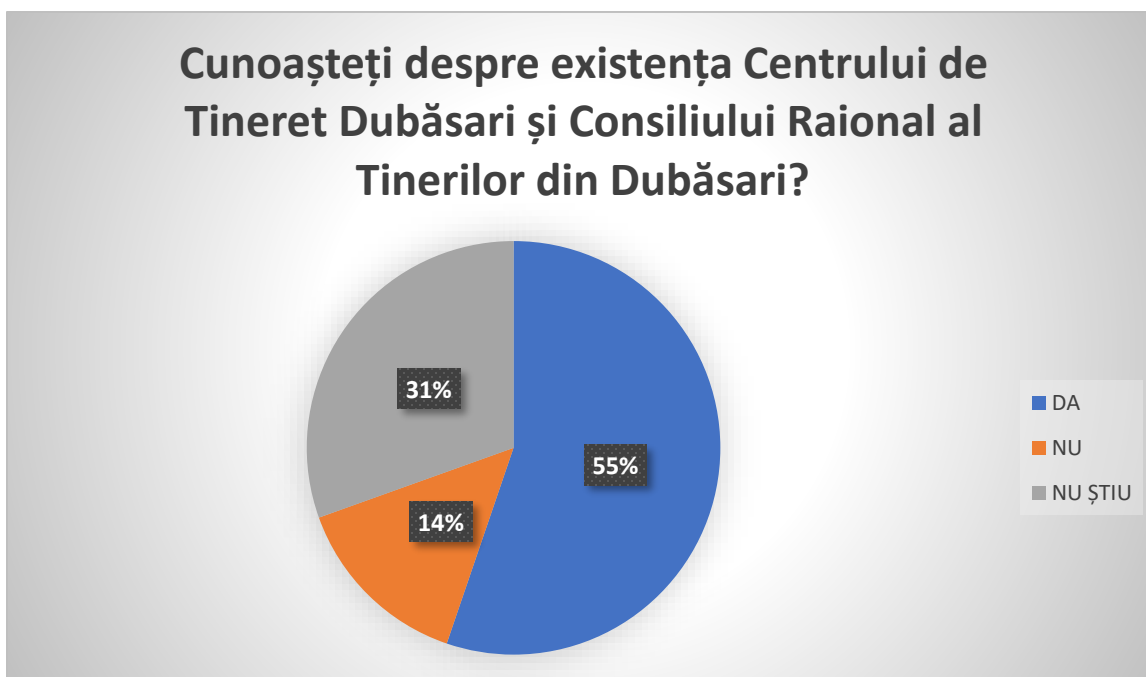
Limitările studiului:

- Datele de contact ale respondenților (numerele de telefon) au fost puse la dispoziția cercetătorilor de către reprezentanții Centrului de Tineret Dubăsari și Consiliul Raional al Tinerilor din Dubăsari. Există riscul că CT și CRTD au oferit datele acelor beneficiari care frecventează mai des serviciile CT și CRTD și dau dovadă de un nivel de activism, interes, motivație și implicare mai mare.
- Din considerentul volumului relativ mic al eșantionului, dezagregările complexe nu au fost posibile.

ACCESIBILITATEA SERVICIILOR

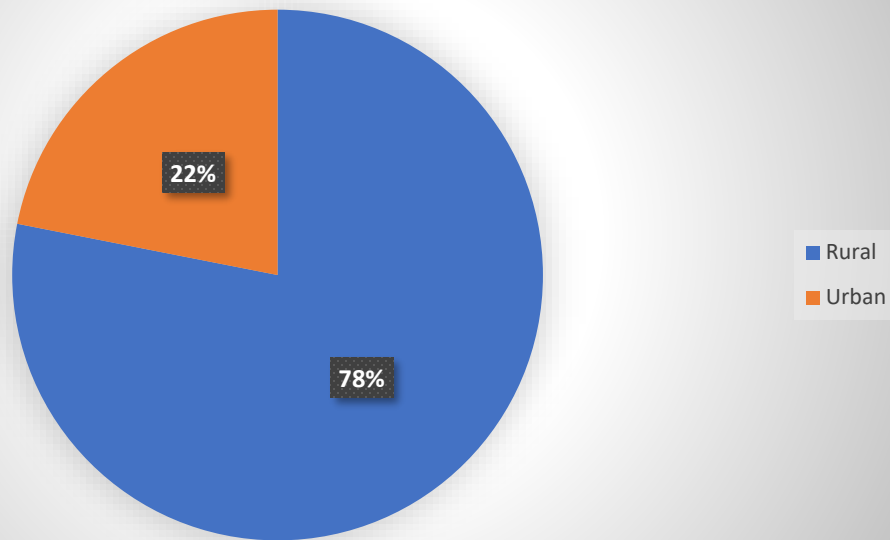
1.1. Nivelul de acces

Centrul de Tineret Dubăsari și Consiliul Raional al Tinerilor din Dubăsari au o vizibilitate relativ redusă în rândul tinerilor dezavantajați. Analiza din perspectiva nivelului socio-economic relevă faptul că tinerii studioși, cu venituri relativ înalte, cunosc într-o proporție mai mare despre existența și activitatea Centrului de Tineret și Consiliului Raional al Tinerilor, ceea ce ar putea servi drept un indicator și al nivelului de acces în această perioadă.

Serviciile prestate de Centrul de tineret Dubăsari și Consiliul Raional al Tinerilor din Dubăsari au o reprezentativitate relativ ridicată în localitățile rurale. Din considerent că Centrul de Tineret Dubăsari și sediul Consiliului Raional al Tinerilor din Dubăsari este situat în satul Coșnița, majoritatea respondenților au fost din zonele rurale.

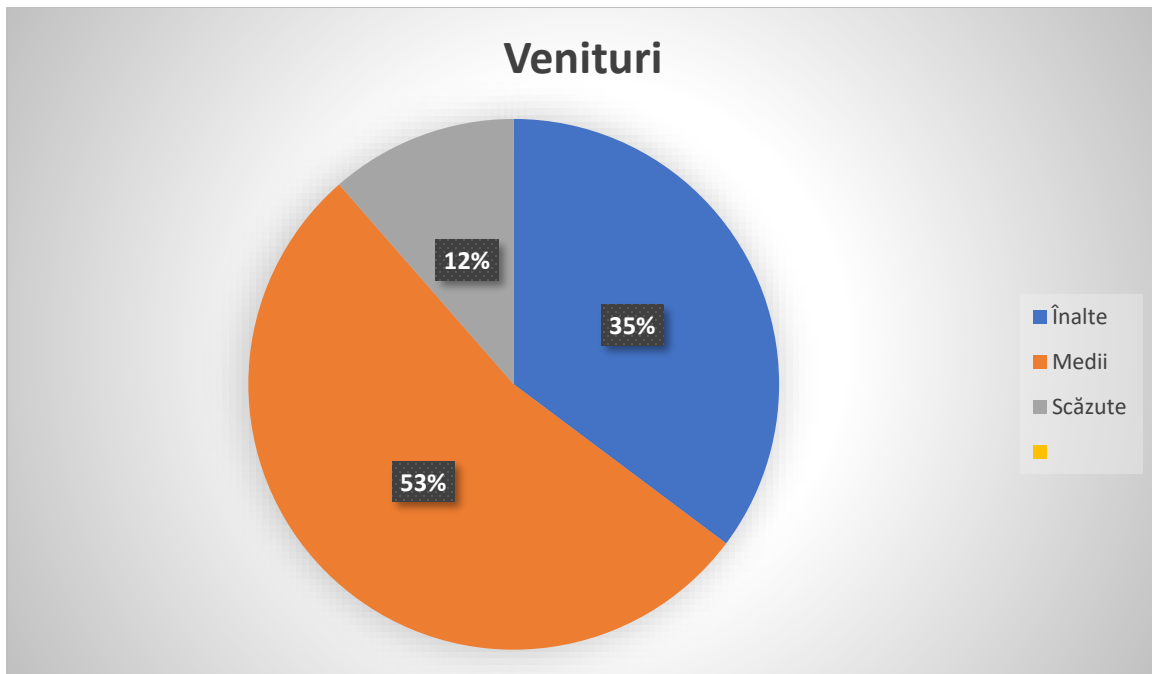
Mediul de reședință

Nivelul de accesare a serviciilor prestate de către Centrele de tineret și Consiliul Raional al Tinerilor în ultimii ani a fost unul redus. Ponderea tinerilor care se folosesc de servicii este de trei ori mai mare în zonele rurale, comparativ cu cele urbane, ceea ce reflectă amplasarea în satul Coșnița a Centrului de Tineret și a Consiliului Raional al Tinerilor din Dubăsari.

De asemenea, rata de utilizare este mai mare în rândul tinerilor înscriși în instituții de învățământ, tineri cu statut socio-economic ridicat și cu un nivel mediu de educație (persoanele din cohorta de vârstă mai mare sunt mai puțin acoperiți de programele și activitățile de tineret, inclusiv din motivul mobilității sporite a acestora în scop de studii). Aceste date sugerează un nivel limitat de acces la servicii pentru tinerii dezavantajați.

Datele actualizate arată că doar jumătate dintre tinerii care au necesitate de servicii au reușit să beneficieze de ele. Studiul privind impactul pandemiei COVID-19 asupra participării tinerilor, realizat în luna august 2020, atestă că, la nivel general, doar 20% dintre tineri manifestă interes față de servicii și simt nevoia de a fi implicați în activități de dezvoltare și consolidare a capacităților lor personale și profesionale. Dintre aceștia, doar 53% au reușit să acceseze serviciile respective. În mare parte, necesitățile tinerilor se concentrează pe dezvoltarea abilităților profesionale (abilitare economică, orientare și ghidare în carieră) și activități de instruire, sesiuni tematice de informare⁴.

---

⁴ Sondaj național CPD, UNFPA; august 2020

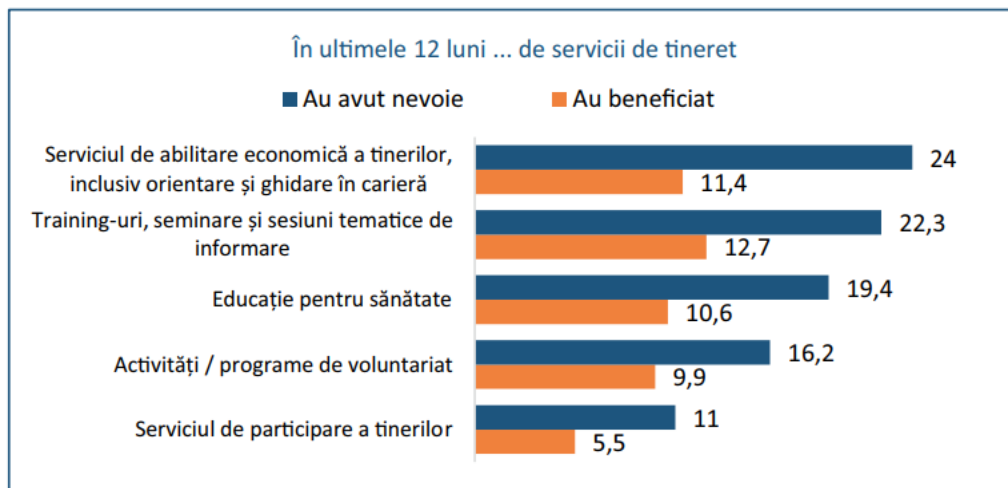
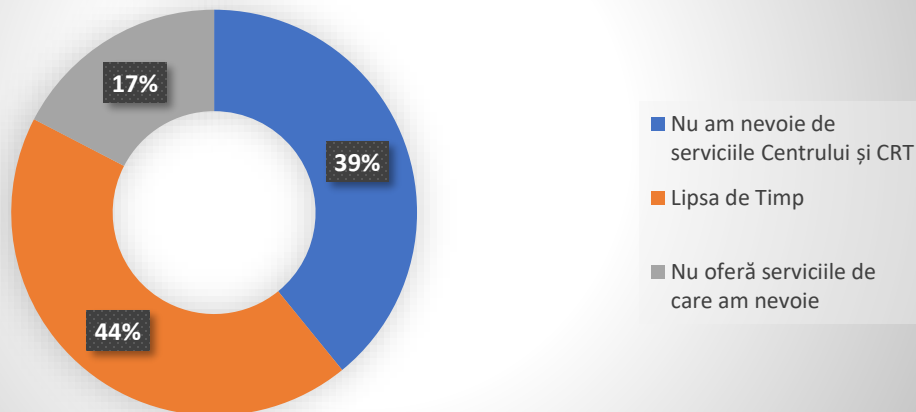

Figura 1 - Ponderea tinerilor care au avut nevoie de servicii și au beneficiat de ele Sursa: Sondaj național CPD, UNFPA; august 2020

Barierile structurale de acces

Majoritatea tinerilor nu sunt conștienți de existența serviciilor dedicate lor. Circa 70% dintre tinerii care nu au beneficiat anterior de serviciile unui Centru de tineret și CRT motivează prin faptul că nu au asemenea necesitate. Aceasta presupune că: fie serviciile și modalitatea de prestare a lor nu corespunde nevoilor reale ale tinerilor, fie nivelul de informare și conștientizare cu privire la conținutul acestora este redus. Este important să subliniem faptul că doar 1 din 10 tineri consideră că spectrul de servicii oferite de Centrele de tineret și CRT nu acoperă nevoile lor

Tineri care NU au beneficiat de serviciile Centrului de Tineret și CRT %

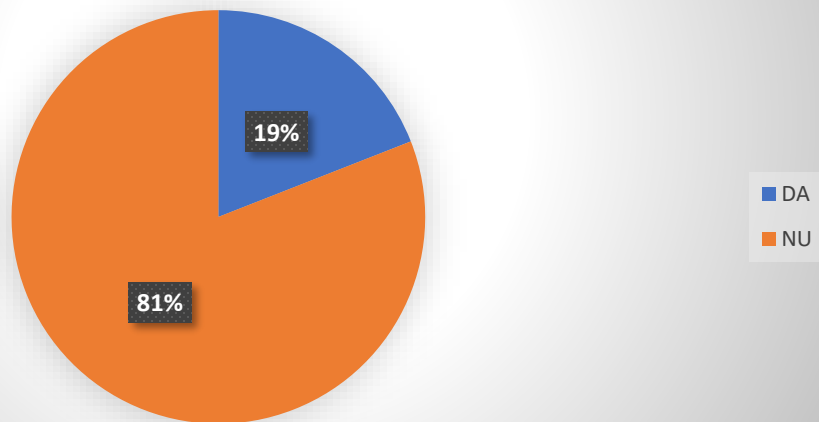

Unele categorii de tineri au acces limitat la serviciile și programele de tineret. Analiza detaliată pe categorii socio-demografice indică faptul că tinerii cu dizabilități au acces mai redus la serviciile și activitățile de și pentru tineret. Această situație este determinată de nivelul redus de capacități instituționale și abilități profesionale ale specialiștilor de tineret de a lucra cu grupuri vulnerabile, pe deoparte, dar și de infrastructură slab dezvoltată și neadaptată la necesitățile tinerilor cu dizabilități, pe de altă parte.

Cu referire la persoanele care au dorit să beneficieze de serviciile de tineret, am constatat că fiecare a zecea s-a confruntat cu diverse bariere ce le-a complicat accesul. Lipsa de timp, indisponibilitatea de a utiliza serviciul necesar și dificultățile de deplasare sunt printre impedimentele de top invocate de tinerii care au manifestat interes pentru serviciile CRTD ȘI CT. Alte bariere menționate frecvent de tineri a fost sistarea sau reorganizarea programului de activitate a Centrelor de tineret. Astfel, aproximativ fiecare al cincilea beneficiar a indicat lipsa timpului și indisponibilitatea serviciului necesar/potrivit drept bariere de acces. Totodată, fiecare al zecelea a menționat că restricțiile de deplasare au determinat o retenție mai mică în frecventarea activităților desfășurate la Centru. Situația observată scoate în evidență două probleme structurale a ratei scăzute de abordare a Centrului de tineret: (i) oferirea serviciilor care să răspundă cât mai bine necesităților tinerilor și (ii) accesibilitatea Centrului de tineret, precum și a Consiliului Raional al Tinerilor din Dubăsari. O accesibilitate redusă se răsfrânge direct asupra oportunităților oferite tinerilor, limitând aria de satisfacere a nevoilor de implicare și dezvoltare a acestora.

BENEFICIARIII CENTRELOR DE TINERET

Ai avut nevoie de anumite servicii oferite de CT și CRTD, dar nu le-ai avut?

CALITATEA SERVICIILOR

Aprecierea calității

Centrul de tineret și CRTD se bucură de o bună apreciere din partea beneficiarilor. Sondajul de opinie a permis să elucidăm un grad înalt de mulțumire atât față de activitățile la care au participat, cât și în raport cu angajații. Astfel, 99% dintre beneficiari au selectat opțiunile de răspuns ce reliefează aprecierea față de serviciile desfășurate în cadrul entităților date. Defalcarea în funcție de opțiunile propuse, relevă că $\frac{3}{4}$ dintre aceștia oferă un calificativ foarte bun serviciilor și personalului, și $\frac{1}{4}$ - calificativul bine.

Majoritatea covârșitoare a tinerilor care recurg la serviciile Centrului de tineret și CRTD atestă implicațiile pozitive ale acestora. Peste 90% dintre respondenți sesizează efectele benefice ale utilizării serviciilor asupra relaționării cu mediul înconjurător și abilităților de comunicare, asupra dezvoltării competențelor personale, profesionale, de liderism etc. Este important că

serviciile de tineret contribuie la sporirea activismului tinerilor (92% consideră că au devenit mai activ în comunitate), aceasta fiind una dintre intențiile de bază ale creării acestor servicii.

Factorii care determină calitatea

Unul dintre motivele ce poate sta la baza acestei dinamici pozitive este implementarea Programului Național de Dezvoltare a Centrelor de tineret pentru perioada anilor 2017 – 2022, realizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în parteneriat cu UNFPA⁵. Obiectivele de bază ale programului sunt orientate spre (i) dezvoltarea profesională a resurselor umane din cadrul Centrelor de tineret, (ii) oferirea suportului pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a centrelor de tineret și (iii) acordarea sprijinului financiar pe principiu de paritate în vederea lansării și dezvoltării Programelor locale de granturi pentru inițiativele, proiectele tinerilor.

Nivelul înalt de satisfacție a tinerilor față de serviciile prestate de CT și CRTD este alimentat de specificul activităților în care sunt implicați. Analiza primară a datelor cu privire la tipologia activităților la care au participat, denotă rate înalte de implicare în activități cu caracter mai lejer, cum ar fi instruire, acțiuni de agrement și petrecere a timpului liber, lucrări de voluntariat. Conținutul acestora este redus ca intensitate, fiind adaptat la preferințele utilizatorilor și nu solicită prea mult efort. Însă activitățile complexe, precum sunt cele de fortificare economică, de dezvoltare a abilităților profesionale, atragere a fondurilor, care solicită un efort considerabil din partea beneficiarilor, sunt mai puțin frecventate de către tineri

Deși participarea în activități complexe este redusă la nivelul întregii populații tinere, unele grupuri beneficiază mai mult de pe urma acestora. Nivelul de implicare în activități cu caracter mai avansat și mai complex este redus, inclusiv și din considerentul că conținutul programatic al acestora nu este suficient de dezvoltat la momentul actual. Capacitățile instituționale reduse și lacunele în planificarea strategică determină CT și CRTD să se axeze preponderent pe servicii de complexitate redusă.

Beneficiarii serviciilor de tineret, influențează modul în care acestea sunt organizate și prestate. Un aspect foarte important al calității serviciilor furnizate se referă la posibilitățile beneficiarilor de a influența modul în care aceste servicii sunt structurate și prestate. Aceasta depinde, în special, de deschiderea și capacitatea instituțională a CT și CRTD de a oferi în mod frecvent posibilități și instrumente prin intermediul cărora tinerii să fie consultați într-o manieră sistematică și relevantă. Datele sondajului arată că majoritatea beneficiarilor consideră că serviciile prestate sunt relevante,

---

⁵ Programului Național de Dezvoltare a Centrelor de tineret pentru perioada anilor 2017 – 2022, realizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în parteneriat cu UNFPA. <https://mecc.gov.md/ro/content/programul-de-dezvoltare-centrelor-de-tineret>

confirmă că au fost consultați atunci când programele CT și CRTD au fost elaborate și că au avut posibilitatea să aprecieze calitatea acestora

RECOMANDĂRI

1. **Consolidarea colaborării intersectoriale pentru dezvoltarea și prestarea unor servicii calitative, adaptate la necesitățile tinerilor.** Analiza respectivă evidențiază necesitatea dezvoltării și consolidării serviciilor ce vizează participarea tinerilor, susținerea antreprenoriatului și abilitării economice, informarea consistentă pe tematici de interes major (oportunități de integrare pe piața muncii, ghidare în carieră etc.). Ținând cont de specificul activității CT și CRTD, conexiunea intersectorială cu structuri specializate, cu parteneri din domeniile vizate devine esențială. Evaluarea instituțională a instituțiilor respective sugerează un nivel relativ scăzut de colaborare cu alte structuri în prestarea serviciilor, lucru care necesită o remediere. Este important ca în efortul de dezvoltare a serviciilor să fie consolidată cooperarea interinstituțională pentru a putea asigura servicii de tineret de calitate înaltă.
2. **Promovarea pe o scară largă a serviciilor și programelor implementate de CT și CRTD, cu un accent sporit pe acoperirea grupurilor mai des marginalizate.** În acest sens, se recomandă capacitatea echipei de specialiști ai CT și CRTD în elaborarea strategiilor eficiente de comunicare, cu evidențierea grupurilor țintă de tineri ce urmează a fi abordați prin activitățile de comunicare, a instrumentelor de comunicare specifice grupurilor identificate, a obiectivelor de comunicare pe termen scurt și mediu și a altor elemente esențiale a fi monitorizate și evaluate în procesul de implementare a acestui document de politică internă.
3. **Consolidarea serviciilor privind lucrul mobil de tineret (outreach).** Acesta se referă la prestarea serviciilor de tineret în afara clădirii Centrului și Consiliului de Tineret, inclusiv în aer liber și pentru tinerii cu oportunități reduse, care poate fi realizate prin intermediul echipei mobile, a unui partener comunitar sau prin intermediul tehnologiilor informaționale. La momentul actual, acest tip de serviciu nu este suficient de dezvoltat din motivul capacităților instituționale și de resurse umane reduse. Prestarea serviciilor de tineret trebuie realizată și pentru tinerii detașați de instituțiile de și pentru tineret (inclusiv cu oportunități reduse și cu acces limitat la sediul Centrului). Aceștia urmează a fi informați cu privire la tipurile de servicii de care pot beneficia, consiliați în anumite subiecte de interesul și necesitatea acestora, contribuind la implicarea socială a tinerilor, precum și în activități ce corespund necesităților acestora.
4. **Alocarea resurselor financiare suficiente pentru a acoperi cât mai eficient costurile de implementare și extindere a gamei serviciilor și programelor de tineret.** Menținerea cooperării cu partenerii de dezvoltare și alocarea resurselor financiare din cadrul bugetului de stat reprezintă doar unele dintre opțiunile importante a fi menținute în scopul bunei implementări a activităților setate de echipa CT și CRTD. Adicional acestora, se recomandă

identificarea pârghiilor și a mecanismelor ce vor determina sporirea volumului financiar disponibil, cât și asigurarea autonomiei CT și CRTD. Menționăm aici că, practic, 90% dintre Centrele de tineret ce activează în Moldova nu au personalitate juridică, acestea fiind subdiviziuni ale Consiliilor raionale/municipale sau chiar reprezentând doar o parte a unor subdiviziuni alte acestor structuri decizionale.

5. **Aplicarea instrumentelor ce ar stimula implicarea activă a tinerilor în procesul decizional al CT.** Sporirea gradului de transparentizare a activităților Centrului va contribui la creșterea gradului de încredere a beneficiarilor în structurile de tineret.
6. Organizarea campaniilor de **lobby și advocacy** în spiritul sporirii numărului de tineri participanți la activitățile Consiliului Raional al Tinerilor din Dubăsari și Centrului de Tineret Dubăsari.